

Vastaus Vaula Norrenan ja 25 muun valtuutetun aloitteeseen vanhojen tietokoneiden kierrättämiseksi vähävaraisten käyttöön

VD/2406/00.02.00.03/2016

JN/AT/AK/IL/TH/MT/NJ

Valtuutettu Vaula Norrena ja 25 muuta valtuutettua ovat jättäneet seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

"Vantaa pyrkii lisäämään kuntalaisten sähköisiä palveluja. Moni perusasiointi on siirtynyt suureksi osaksi verkkoon: mm. työnhaku, asiointi Kelassa, toimeentulotuessa ja verovirastossa. Sellaiset kuntalaiset, jotka eivät ole tottuneita tietokoneen käyttäjiä tai eivät omista tietokonetta, ovat heikommassa asemassa sähköisten palvelujen käyttäjinä.

Esitämme, että Vantaan kaupunki selvittää, olisiko mahdollista organisoida vanhojen tietokoneiden kierrätyskampanjaa siten että:

- kuntalaiset ja yritykset voisivat tuoda käytöstä pois jääneitä tietokoneita ja kannettavia keräykseen
- työttömien työpajoissa tms. toiminnassa koneet kunnostettaisiin käyttövalmiiksi, sisältäen esim. maksuttoman käyttöjärjestelmän
- koneet luovutettaisiin vähävaraisille koululaisille, työttömille, ikäihmisille, joilla ei ole omaa tietokonetta
- koneiden luovutuksen yhteydessä järjestettäisiin tietokoneen käytön ja sähköisten palvelujen opastusta sekä neuvottaisiin kirjaston ja aikuisopiston pidemmistä tietokonekursseista

Espoon kaupunki jo onkin toteuttamassa vanhojen tietokoneiden keräystä. Vantaalla kampanjaan voitaisiin liittää lisäksi tietokoneen käytön ohjausta.

Näin parannetaan työttömien ja ikäihmisten mahdollisuuksia käyttää tärkeitä sähköisiä palveluja.

Myös sellaiset vähävaraiset koululaiset, jotka eivät halua tai voi hakea tietokonetta toimeentulotukena, voisivat näin saada tietokoneen."

Kaupunginvaltuusto 7.3.2016 § 15

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää se kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Asukaspalvelujen toimiala vastaa aloitteeseen seuraavasti:

Työllisyyspalvelujen valmennustaloilla työttömyysetuutta saavilla työnhakijoilla on mahdollisuus osallistua kuntouttavaan työtoimintaan ja työkokeiluun. Valmennustaloilla järjestetään tietotekniikkaopetusta. Valmennustalo Valon tietotekniikkavalmennusyksikön toimintaan sisältyy kaupungin leasing-koneiden nouto ja välivarastointia sekä alihankintatöinä sähkö- ja elektroniikkaromun purkua. Lisäksi kaupungin vanhoja omistustietokoneita puretaan, korjataan ja huolletaan sekä toimitetaan kaupungin sisäisiin kohteisiin, lähinnä päiväkoteihin. Suurin osa kaupungin koneista on kuitenkin nykyisin leasing-koneita, joten omaa konekantaa on hyvin vähän.

Valmennustalo Valolle etsitään parhaillaan uusia tiloja. Muuton yhteydessä on tarkoitus siirtää Valon tietotekniikkavalmennusyksikön toiminnasta välivarastointi toiseen valmennustaloon ja SER-purku sekä opetuspuoli uusiin tiloihin.

Aloitteen mukaista toimintaa, kuten tietokoneiden korjausta, kasaamista, testaamista, käyttöjärjestelmien asentamista ja käytön opastusta, on mahdollista toteuttaa työllisyyspalveluiden valmennustalossa työpajatoimintana, mutta se edellyttää riittävää rahoitusta sekä tila- ja henkilöresurssien lisäystä nykyisestä. Mahdollisen kierrätystoiminnan laajuus, kustannus-hyötysuhde sekä kustannusten jakautuminen on selvitettävä yksityiskohtaisesti.

Kuntalaisten ja yritysten käytöstä pois jääneiden tietokoneiden ja kannettavien keräys edellyttää riittävät varastointitilat. Karkeasti arvioiden vaaditaan 4-5 toimimatonta tai vanhaa konetta, jotta saadaan yksi toimiva tietokone. Jäljelle jäävä käyttökelvoton romu on hävitettävä, jolloin hävittämisen organisoinnista ja itse hävittämisestä aiheutuu lisäkustannuksia.

Tietokoneiden kunnostaminen osana valmennustalotoimintaa on mahdollista ja sitä tehdään jonkin verran jo nyt. Tietokoneita kasataan ja niihin asennetaan Linux-käyttöjärjestelmä. Linux-käyttöjärjestelmän käyttö vaatii useimmiten alkuun opastuksen, sillä se eroaa selkeästi yleisemmin käytössä olevista Windows- ja Mac-käyttöjärjestelmistä. Jos luovutettavien koneiden käyttöjärjestelmäksi halutaan maksullinen käyttöjärjestelmä, joita käytetään työelämässä ja mikä samalla vahvistaisi työelämässä tarvittavien järjestelmien tuntemusta, on siihen osoitettava riittävät määrärahat.

Koneiden luovuttamisessa vähävaraisille koululaisille, työttömille ja ikäihmisille on määriteltävä halutut kohderyhmät tarkemmin ja varmistettava tietokoneiden päätyminen halutulle kohderyhmälle sekä jakelun vastuutahot, esimerkiksi tapahtuuko kohderyhmän tavoittaminen jonkun viranomaisen, kuten sosiaalityön kautta, vai perustuuko koneiden jakelu koneita tarvitsevien omaan ilmoitukseen vähävaraisuudesta.

Koneiden luovutuksen yhteydessä on mahdollista toteuttaa tietokoneen käytön ja sähköisten palvelujen opastusta sekä neuvontaa. Kuntouttavaan työtoimintaan ja työkokeiluun osallistuvilla on jo nyt mahdollisuus saada opastusta tietokoneiden käyttöön, mutta asiakasmäärien kasvu vaatii lisäystä henkilöstö- ja tilaresursseihin. Lisäksi on syytä pohtia, miltä osin tietotekniikkaopastus on työllisyyspalveluille kuuluvaa toimintaa, jos koneita luovutetaan myös koululaisille ja ikäihmisille.

Aloitteen mukaiseen toimintaan vaikuttavia riskitekijöitä ovat muun muassa kuntalaisilta ja yrityksiltä saatavien vanhojen tietokoneiden määrän epävarmuus. Koneita tulee saada tarpeeksi, jotta niitä voidaan hyödyntää laajamittaisesti. Suuri määrä koneita puolestaan tarkoittaa kasvavia tila- ja henkilöstökuluja sekä jäte- ja kierrätysmaksuja. Toisaalta esimerkiksi Kierrätyskeskus vastaanottaa tällä hetkellä jo vanhoja tietokoneita ja kunnostaa niitä tai hyödyntää koneita varaosina. Opastustyössä on oltava riittävät ohjaajaresurssit, tilat ja määrärahat kustannusten kattamiseen. Riskinä on, että kaikki kulut huomioiden lahjoitettavan koneen todellinen hinta nousee suuremmaksi kuin käytetyn koneen hankkiminen muualta ja sen lahjoittaminen vähävaraiselle.

Kaiken kaikkiaan aloitteen mukainen toiminta sopii hyvin työllisyyspalveluiden valmennustalojen toimintaan, jos siihen osoitetaan riittävät määrärahat ja resurssit. Lisäselvityksiä tarvitaan toiminnan organisoinnista, tarvittavista henkilöstö- ja tilaresursseista, toiminnan kustannuksista ja kustannusten jakautumisesta. Lisäksi kohderyhmät ja tietokoneiden luovutusperusteet on määriteltävä tarkemmin. Käytönopastuksen osalta on määriteltävä tarvittavat resurssit ja määrärahat, opastuksen järjestäjätahot sekä kustannusten jakautuminen, jos opastusta järjestetään myös muille kuin työllisyyspalveluiden asiakkaille, kuten koululaisille tai senioreille.

Sähköisen asioinnin helpdesk-neuvontaa on myös Vantaa-infoissa, joissa se täydentää hyvin järjestöjen ja kirjastojen tarjoamaa neuvontapalvelua. Helpdesk-toimintaa on myös asukastila Kafnetissa. Sähköisen asioinnin helpdeskissä on käynnistymässä sisäinen kehittämishanke. Hankkeen tavoitteena on viestiä kuntalaisille yhä paremmin sähköisen asioinnin tuesta ja löytää uusia kohderyhmiä esimerkiksi viestinnän ja pop up -tapahtumien keinoin.

Kierrätettävien tietokoneiden vastaanottamisesta voitaisiin järjestää tempauksenomainen kokeilu Vantaa-infoissa tai Kafnetissa. Tärkeää olisi löytää se tapa, jolla jakelu mahdollistetaan juuri oikeille kohderyhmille ja miten koneet saadaan käyttökuntoisiksi kustannustehokkaalla tavalla.

Vuoden 2017 talousarviossa ei ole määrärahaa aloitteen mukaisen toiminnan käynnistämiseksi.

Kaupunginhallitus 12.12.2016 § 13

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa valtuutettu Vaula Norrenalle ja 25 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle asukaspalvelujen toimialan vastaus kaupunginhallituksen vastauksena
- b) esittää, että kaupunginvaltuusto merkitsee kaupunginhallituksen vastauksen tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Asukaspalvelujen apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö; työllisyyspalvelujen suunnittelija Anne Karjalainen, puh. 040 728 4757; neuvonta- ja asiointipalvelujen palvelupäällikkö Tiina Hörkkö, puh. 050 302 6404; etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi